

نسیم بهار، بویدرنگ

منظران بهار وقت شگفتن رسید / موسم بهارن گذشت گاه رسیدن رسید

رقص در می آیند و در هوا عطری جانفزا و
خاطره انگیز می افشانند.

طبیعت در فصل بهار حیات تازه می یابد
و به مدد بساد بهاری غبار کهنه از چهره
برمی گیرد و انسانها را به دوستی و مهربانی

نسیم بهاری از دامنه های البرز پر می کشد و
چونان حریری نرم و لطیف، به شهر دامن
می گستراند. آفتاب از لابلای ابرهای سپید و
پراکنده نور می تاباند و به آدم و گیاه، حیات تازه
می بخشد. شاخه های پر شکوفه درختان، به

فرا می‌خواند. در هر خانه، مشتی گندم یا عدس به آب ریخته می‌شود تا به هنگام تحویل سال به سفره هفت‌سین بنشیند و سرسبزی و طراوت را به ارمغان آورد.

نوروز جشن دیرپای ایرانیان است که امروزه با آئین‌های مقدس اسلامی پیوندی عمیق و قرابتی خاص یافته است، تا آنجا که در سفره هفت‌سین، قرآن مجید جایگاهی والا دارد و تحویل سال با تلاوت آیات شریفه این کتاب آسمانی همراه است. علاوه بر این صل‌رحم که یک دستور اسلامی است و تأکید بسیار به انجام آن شده است در نوروز جنبه عملی پیدا کرده و دید و بازدیدها و رفت و آمدهای فامیلی بیشتر از هر زمان دیگر انجام می‌شود. در نوروز، کوچکترها به دیدار بزرگترها می‌روند و بزرگترها نیز عیدی کوچکترها را فراموش نمی‌کنند و از این طریق یک انس و الفت معنوی در بین خانواده‌ها ایجاد می‌شود که هدف اصلی صل‌رحم است.

جشن نوروز فقط به مردم ایران اختصاص ندارد و در بعضی کشورهای همسایه که قرابتی خاص با فرهنگ ایران دارند، مراسم گوناگون برای بزرگداشت این روز برگزار می‌شود. مردم آسیای مرکزی که اشتراکات دینی، تاریخی و فرهنگی زیادی با ایران دارند، مثل مردم ما اول بهار را به نامهای «نوروز»، «عید سرسال» و «عید سال نو» می‌شناسند و آن را جشن می‌گیرند. در دوران سلطه حزب کمونیست شوروی،

جشن نوروز و سنت‌های آن در این منطقه از رونق افتاده بود و تا دهه هفتاد برگزاری این جشن در کشورهای آسیای مرکزی ممنوع بود و از برگزاری مراسم نوروز در مجامع عمومی از سوی رهبران حزب کمونیست جلوگیری به عمل می‌آمد. از سال ۱۹۷۰ به بعد و بویژه پس از آغاز اصلاحات در شوروی سابق و استقلال جمهوریهای آسیای مرکزی، این جشن مردمی که ریشه در اعماق تاریخ منطقه داشت، مجدداً رونق یافت.

در جمهوریهای تاجیکستان، قرقیزستان، ازبکستان، قزاقستان و ترکمنستان آغاز سال نو را به مدت یک تا سه روز جشن می‌گیرند و مراسم خاص در هر یک از این کشورها در این روزها انجام می‌شود. با وجود تغییرات مختلف و شدت و ضعف انجام این مراسم که در میان مردم کشورهای آسیای مرکزی وجود دارد، همگی در یک اصل مشترک هستند و آن برگزاری جشن نوروز در فضای باز و میادین مختلف شهرها و روستاها است.

در قزاقستان روز دوم فروردین را نوروز می‌شناسند و دلیل آن این است که در چهار سال پیش، در زمان تصویب نوروز به عنوان تعطیل رسمی در پارلمان این کشور روز دوم فروردین را انتخاب کردند. مردم قزاقستان در این روز از صبح تا پاسی از شب در میادین مختلف شهرها و روستاها اجتماع می‌کنند. اجرای موسیقی سنتی قزاقی با استفاده از ساز ملی قزاق‌ها «دمیرا» همه جا مرسوم است. مسئولان رده بالای سیاسی، مفتی اعظم، امام جمعه آلتا پایتخت قزاقستان

در مراسم نوروز در میدان جمهوری شرکت می‌کنند.

در جمهوری ازبکستان اول فروردین روز نوروز و تعطیل رسمی اعلام شده است. در شهرهای بخارا، سمرقند، سرخان دریا و ناحیه زرافشان که تعداد فارسی زبانان تا ۷۰ درصد جمعیت را تشکیل می‌دهند، جشن نوروز با شکوه خاصی برگزار می‌شود. مراسم خاص گل گردانی در روستاها و شهرهای کوچک هنوز مرسوم است و در سالهای اخیر رونق زیادی پیدا کرده است. در این مراسم گل گردانها که معمولاً کودکان و نوجوانان هستند، گل‌ها را از دره‌ها و تپه‌ها می‌چینند و آمدن بهار را خبر می‌دهند.

در قرقیزستان و ترکمنستان نیز روز اول فروردین روز نوروز و تعطیل رسمی است و مراسمی مشابه کشورهای همجوار انجام می‌شود. در بعضی از روستاهای قرقیزستان، مردم در روز عید به بیرون از روستا و به جایی که «عیدگاه» نامیده می‌شود می‌روند و شروع سال نو را جشن می‌گیرند. ترکمنها نیز با برپا کردن «ایورت» یا چادر ترکمن از میهمانان نوروزی خود پذیرایی می‌کنند.

در افغانستان و بخش‌هایی از شمال غربی پاکستان که هم مرز با افغانستان است جشن نوروز گرمی و ویژه‌ای دارد. لحظه تحویل سال در میان مردم افغان لحظه‌ایی بسیار پر اهمیت و الهی است که به عقیده مردم، خداوند همه خوبی‌ها را در این لحظه بر بندگان خود ارزانی می‌دارد. در بخش‌های شمالی ایالت سرحد پاکستان که مناطق

قبالی خوانده می‌شود، مردم در آخرین لحظات سال کهنه در مساجد جمع می‌شوند و ظرف بزرگ را پر از آب می‌کنند و چند شاخه گل محمدی و یا چند عدد گردو را درون آن شناور می‌کنند. مردم معتقدند در لحظه تحویل سال شاخه‌های گل که با هم فاصله دارند، ابتدا برای لحظه‌ای متوقف می‌شوند، سپس آب تکان می‌خورد و گلها به هم نزدیک می‌شوند که اشاره‌ای به نزدیکی مخلوق به خالق و مخلوق به مخلوق است. در فرهنگ عمومی قبال نشینان شمال پاکستان، آب ظرف مذکور متبرک است و بدین جهت مردم قدری از آن را با زعفران و یا شکر مخلوط می‌کنند. عقیده بر این است که هرکس این آب را بنوشد قرآن و خداوند در سال نو نگاهدار او خواهند بود.

در تاجیکستان عید نوروز عید سر سال نیز نامیده می‌شود. از مراسم مهم نوروز در میان تاجیکان گل گردانی است. در این مراسم گل گردان‌ها از دره و دامنه کوه‌ها گل می‌چینند و پایان یافتن فصل زمستان و آغاز بهار را به اهل ده مژده می‌دهند. صاحبان خانه‌ها به گروه گل گردان‌ها انعام می‌دهند و گل‌ها را به چشم و ابروان خود مالیده و این عبارت را بر زبان جاری می‌کنند:

سبکی‌های تو از ما

سنگینی‌های ما از تو

رسم دیگر تاجیکستان در آغاز فصل بهار، سومنک‌پزی یا سمنو پزی است.

تاجیکان در ظرف‌های مخصوص سبزه می‌رویاندند و از شیرۀ آن سمنو تهیه می‌کنند. سومنک‌پزی معمولاً ۵ تا ۶ روز طول می‌کشد و در روز آخر مردم تا صبح نمی‌خوابند و معتقدند اگر کسی بخوابد روی او سیاه می‌شود. در طول مراسم سومنک‌پزی سفره انداخته می‌شود و غذا به همراه سومنک بر سفره قرار داده می‌شود. پیش از صبح اجاق را خاموش کرده بالای آن را با پارچه نو می‌پوشانند. صبح روز بعد سومنک به میهمانان داده می‌شود و مردم آن را می‌چشند و می‌گویند:

بوی بهار است سومنک

موسم کار است سومنک

در جمهوری آذربایجان که هم مرز ایران است نیز عید نوروز تعطیل رسمی اعلام شده و مردم مراسم ویژه‌ای را در این روز برگزار می‌کنند.

نشریه رازی حلول سال نو و دگرگونی طبیعت و فرارسیدن بهاری دیگر را خدمت تمامی همکاران عزیز تبریک عرض نموده و آرزو می‌نماید بهارهای متوالی را همراه با موفقیت و شادکامی در پیش رو داشته باشند.

در اینجا از فرصت بهار و آغاز سال نو استفاده کرده و گزارشی از آخرین وضعیت نشریه را خدمت مشترکین محترم تقدیم می‌داریم.

اکنون یکسال است که نشریه رازی با دریافت حق اشتراک توزیع می‌شود

و مشترکین محترم هم چون گذشته با علاقه تمام مطالب آن را دنبال می‌کنند. در اواخر سال ۷۳ که هنوز ثبت نام مشترکین بطور کامل انجام نشده بود، دل نگرانی خاصی دست‌اندرکاران نشریه را می‌آورد و آن اینکه نکند رازی تنها بماند و مخاطبین دلسوز پایبای آن نیایند. اما خوشبختانه دیری نگذشت که سیل درخواست‌ها جریان پیدا کرد و روز به روز بر آن افزوده شد تا جایی که تیراژ نشریه به ۴۰۰۰ نسخه در ماه رسید. در حال حاضر، به لطف خداوند متعال و پشتیبانی خوانندگان ارجمند نشریه به کار خود ادامه می‌دهد و علاوه بر اقدامات گذشته بازآموزی مکتوب همکاران داروساز را نیز بر عهده گرفته است. این اقدام به منظور تسهیل در بازآموزی داروسازان ارجمند جهت کسب بخشی از امتیازات مورد لزوم انجام پذیرفت که توضیحات مفصل آن در شماره بهمن ماه سال ۷۴ درج گردید.

آرزو داریم که با درج اولین مقالات ویژه بازآموزی در خرداد ماه سال جاری این اقدام مثبت جنبه عملی بخود گرفته و بخشی از مشکلات همکاران عزیز را مرتفع نماید.

در پایان ضمن عرض تبریک مجدد به مناسبت آغاز سال نو از تمامی همکاران می‌خواهیم که نشریه را با پیشنهادات و انتقادات و نقطه نظرات سازنده خود یاری نموده و کیفیت آن را نسبت به سال گذشته تعالی بخشند.

دکتر سیدمحمد صدر